

VARANJE LJUDSTVA Z MIKAVNIMI OBLJUBAMI

'RADODARNI' POLITIKI V NAJCENEJŠI IGRI

OBETANJA, KAKRŠNA NIČESAR NE STANEJO, KER NIČ NE IZPOLNIJO

Brez organiziranja za socializem si ljudstvo ne bo zasiguralo blagostanja "za vse"

Z NOBENO stvarjo niso ameriški kapitalistični in pustolovski politiki tako radodarni, kakor z obljbami. Dasi jih nikdar ne izpolnijo, je ljudstvo kljub temu mogoče znova in znova slepit z obetanj. Kadar se obrne od obljev kačega Hoovra, se okrene v tehnikratom. Potem k Rooseveltu. Nato k Huey Longu, Coughlinu, dr. Townsendu in drugim demagogom ter utopistom.

Hoovrova "pohana piška v vsaki ponvi" je zelo vlečka, prav tako njegovo geslo "avto v vsaki garaži". Pričel je drugi in obljbil "dve kari v vsaki garaži".

V suhašem Kansusu je pred par leti obljbival dr. Brinkley v volilni kampanji za governer poleg drugega tudi "jezero v vsakem okraju". Zelo enostavno. Najame se parnih lopat, ki bi kopale in jezeru bili dobrova stvar. Dr. Brinkley je bil skor izvoljen, čeprav je bil "neodvisen" kandidat, brez podpore kake stranke. Dobil je 246,000 glasov. Pridobile so mu jih bombastične obljeve.

Huey Long obljuje "redistribucijo bogastev", da bo vsakdo "kot kralj" in vsakdo dobri najmanj \$5,000 imovine. Njegovo kritiziranje Wall Streete in obljebe so mu pridobile že milijone oboževalcev. Obljubiti vsakemu pet tisoč je zelo enostavno, kajti to je jek, ki ga razume vsakdo, pa čeprav nima niti trohice pojma o ekonomskih problemih, o gospodarskih uredbah in o gospodarskih zakonih, preko katerih ni mogoče iti.

Huey kajpada ne bo nikoli razdelil bogastev tako, da bo imel vsakdo vsaj \$5,000, ker je gospodarsko to nemogoče in brez smisla. Huey Long je za ohranitev kapitalističnega sistema, milijonarjev in izkorisčanja. Predlaga le, da se naj milijonarjem odvzame toliko, da jim ostane le še nekaj milijon vsakemu, drugo pa se razdeli. How simple! Socialisti pa se ukvarjajo z zamotanimi mačenjem gospodarskih zakonov in argumentirajo o potrebi strmoglavljenja sedanje uredbe, kajti pod kapitalizmom je splošno blagostanje nemogoče, ga ni nikdar bilo in ga v družbi izkorisčanja nikdar ne bo. Huey se s tem ne ukvarja. Obljubiti vsakemu pet tisočakov in zagotavljati "every man a king", je priprosto in "lahko umljivo". Obljubi nemislečemu človeku socializem — ne razume! Obljubi mu pet tisočakov, pa postane hipoma pozoren in ti sledi.

Praktični "father" Coughlin je prvotno trgoval z matami in odpustki. Ampak uvidej, da v krizi ljudje samo z obljbami v srečo posmrtno življenje niso zadovoljni, pa je ustanovil družbo socialne pravčnosti, v kateri obeta finančne reforme, biča menjave v tempu in rohu nad Wall Streetom. Nastopa magnetično in več milijonov ljudi mu verja me in ga obožuje.

Upton Sinclair je obljbil "odpravo bede v Californiji". Bila je utopična obljava, ki je ne bi mogel v kapitalističnih Zedinjenih državah nikdar izvršiti, ampak bila je enostavna, "lahko razumljiva", pa so tisoči glasovali zanj in republikanski kandidat za governerja ga je le s težavo porazil. Sinclair bi bil zmagal, če bi Roosevelt

Ali ste si "Majski glas" za l. 1935 že naročili?

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za pribodevje v številki tekočega tedenja.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor..... Frank Zaitz.
Business Manager..... Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager..... John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC
3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Profit in muničijska industrija

Pod vplivom kongresne komisije, ki preiskuje muničijsko industrijo in dobičke ter politično delovanje njenih lastnikov, je nastalo v tej deželi precejšnje gibanje za odpravo protita v slučaju vojne v vsakem obratu, ki oskrbuje državi muničijo in drugo blago.

Preiskava je javnosti odkrila, da so prejemali v času svetovne vojne in tukaj v vojni takozvani patrioti, ki načeljujejo ameriški industriji, milionske plače in dobičke. Vloženi kapital jim je prinašal več sto odstotkov dobička, kar pomeni, da so guli države kolikor največ so mogli, in s tem ljudstvo.

Eden predstavnik Ameriške legije je na preiskavi izjavil, da naj kongres odpravi v muničijski industriji profit, pa bo s tem odpravil tudi vojno, ker se magnatom ne bo izplačalo ščuvati nanjo.

"Nekaj profita mora biti," so argumentirali drugi, "kajti če ga bo, bo trpela obramba te dežele." Nekateri so sugestirali, da naj se ravnateljem v muničijski industriji plača le toliko, kot znaša plača generalov ali pa admiralom v armadi in mornarici. Glede dobička so večinoma priporočali, da se naj ga dovoli šest odstotkov, kar pa ga bo več, naj ga vzame država v obliki dohodninskega davka.

Ampak čemu sploh treba, da ostane muničijska ali katerokoli druga industrija v privatni posesti? Ako je kongresna komisija odkrila zlo, kakor zatrjuje, je to zlo v privatni svojini industrije. Odpravi naj se to, pa odpade tudi dobiček privatnikov.

Proti tej sugestiji so se takoj oglasili predstavniki industrije in zatrjevali, da država ni sposobna upravljati in obravnavati muničijsko ali katerokoli drugo industrijo tako vzorno in poceni, kakor privatniki. Bogastva naj torej ostanejo v posesti posameznikov — v korist države!

S temi in sličnimi argumenti slepe kapitalistični krogi ameriško javnost in ta verjame, ker zajema svojo "duševno hrano" le iz kapitalističnega časopisa.

Papež proti - pohujšanju

Sveti oče se hudeje nad paganskim nagnjenjem današnjega ljudstva, ki stremi le po uživanju. Z grozo ugotavlja, da se je v tej dobi greha pojavit kult nagev, ki je zavrgel vse pravila dostojnosti.

"V starodavnih časih je bila golota umetnost", je dejal pa, "toda le v podobah in kipih. Živi ljudje so se oblačili."

Kult nagev najbrž ni najbolj pametna reč. Da-lis s tem pohujšanje drug drugega, je pa stvar mnenja. Lahko se na primer izgovarjajo na divjake, med katerimi je veliko manj pohujšljivosti, kakor pa med od petih do vrata oblečenimi kristjani.

Papežev pridige za poboljšanje sveta bodo malo izdane. Loti naj se odpravljanja vzrokov, pa bo več dosegel. Ampak tega on ne more, ker je branitelj sistema kakršen je in nasprotnik socializma.

New deal največji polom

Republikanski kongresnik Hamilton Fish je nedavno izjavil, da je Rooseveltov demokratski "new deal" največji polom v ameriški zgodovini.

Prezrl pa je dodati, da je new deal le nadaljevanje poloma Hoovrovega starega dela. Še bolj po pravici pa bi bilo, če bi dejal, da to, kar je v polomu, ni ne star ni novi deal, ampak kapitalizem. Ampak Hamilton Fish tega ne bo priznal, ker mu je kapitalizem "najsvetješa institucija".

Nesloga slab in ruši

Netiti spore in razdore v organizaciji je veliko lažje delo, kakor pa jo graditi. Iskati napake na drugih in zvrati krije le nanje je zelo enostavno, ampak ni pametno in ne koristno. Odrekati priznanje onim, ki so ga vredni in ga dajati ljudem, ki bi v resnicu zaslužili obsojanje, je znak mentalne korupcije.

Ljudje, ki ne morejo pošteno misliti o drugih, so sami ne pošteni.

Takih škodljivih tipov je na žalost mnogo tudi v delavskih strankah, v unijah in v drugih organizacijah, katerih namen je služiti splošnim ljudskim koristim, pa se morajo ukvarjati z no-tranjimi boji.

American Guardian flirta s 'progresivci'

American Guardian je nedavno objavil odlomek L. Adamicovega intervjuja z governerm La Folletteom, v številki z dne 15. marca pa ima Guardian dolg članek organizatorja La Follettea stranke, ki je pisan tendenciozno in ob enem nasprotju socialistični stranki.

To imajo za plačilo tisti sodrugi, ki agitirajo za časopise posameznikov, namesto da se bi trudili razširiti socialistične časopise in revije, ki so posest socialističnih organizacij.

Čudna pravica in davčna oblast

Zvezna vlada je stroga, pravijo davčni uradniki. O tem se je prepričal tudi Jake Guzik v Chicagu. Ima velik business — večinoma bordele, in velike dohodke. Ko so jih davčni uradniki izvohili in začeli računati, so zahtevali, da mora plačati \$832.000 dohodninskega davka. Končno so mu ga zaznali na 378 tisoč dolarjev.

Prerekanje v ohijski zbornici radi obdelžitev o graftu

"MAJSKI GLAS" IZIDE V DRUGI POLOVICI MESECA APRILA

Zelo zanimiva vsebina in mnogo ilustracij

(Nadaljevanje s 1. strani.)
tajnik stranke Clarence Senior in več drugih znanih socialistov.

Opise iz zgodovine Proletarca in bojev za podvig našega delavstva so poslali Joseph Jauch (Cleveland), Simon Kavčič (Virden), Nace Ziemerger (Piney Fork, O.), Mike Keber (Dixon, Ill.), Frank Alesh (Chicago), Frank Novak (Milwaukee, Wis.), Fred A. Vider (Chicago), Frank Barbich (Collinwood), John Petrich (Youngstown), Joseph Snay (Bridgeport) itd.

Vinko F. Ručigaj je postal iz Toronta članek o Slovencih v Kanadi.

Anton Gardej bo zastopan z interesantno studijo. Pokojni Jože Zavertnik bo v "Majskem Glasu" oživel s člankom "Prvi dve leti Proletarca".

Anton Prešeren, tajnik-blazajnik upravnega odbora prva tri leta, bo v intervjuju obrazložil svoje kritike tiskovnih stroškov "Majskega Glasu". Letos tega nismo storili, pač pa apeliramo nanje le, da naj mu pridobimo naročnin in oglasov.

Oglasni so zelo važen vir kritike stroškov takih publikacij. Zato znova apeliramo na vse prijatelje "Proletarca", da mu naklonijo pozdravne oglase. Cena oglasa ene kolone, en palec globine je \$1.50. Oglasi so potreben vsled nizke naročnine na to revijo, da bodo pomagali kritici tiskovne izdatke, in ob enem vsi, ki oglašajo v tej reviji, izkažejo svojo naklonjenost delavski publikaciji.

Priobčeno bo zanimivo pisimo Fred Pečeta, prvega razpoljalca "Proletarca", ki ga je pisal, polem razočaranja, Simonu Kavčiču l. 1906, in več drugih pisem iz onih dneh, ki še niso bila nikjer priobčena.

Poleg teh spisov, povesti in črtic bo nudil "Majski Glas" čitateljem obilo statističnih podatkov o prvih naporih za zgraditev slovenskega delavskega tiska v tej deželi, in o uspehih ter polomih teh prizadevanj.

Priobčene bodo slike pionirjev, ki bodo ob tej priliki prvič objavljene, med njimi Prešernova, Pečetova, Kebrova, Pod-

mar svojo politično in strokovno organizacijo. Sele kralj v jeseni istega leta jih je nekoliko predramil, da so si začeli meniti oči in premišljevati, kaj je prav za prav zgodilo. Ko so se osvetili od špekulačijske omotice, so bili že globoko v krizi. (Dalje prihodnji).

Sodržni in drugi prijatelji delavskega tiska, proslavimo 30-letni jubilej "Proletarca" s triumfalnim izdanjem "Majskega Glasu"! Ako mu pošljete vsaki vsaj po par naročnin, boste že s tem prispevali svoj del k temu cilju.

FRANK ZAITZ:

SOCIALISTIČNA STRANKA V BOJIH SKOZI KRIZO

IV.

V predsedniški kampanji l. 1920 je socialistična stranka nominirala za predsedniškega kandidata Eugene V. Debsa, ki je bil vsled svojih protivnih aktivnosti v ječi. Dobil je 919,799 glasov, ali 3.47 odstotkov od skupnega števila oddanih glasov. Za LaFolletta se je izreklo 4,826,471 volilev, ali 16.59 odstotkov od skupnega števila oddanih glasov.

Bratovščine železničarjev in mnogi voditelji drugih unij, ki so agitirali za LaFolletta, so bili razočarani. Komaj so posegli 5.97 odstotkov od skupnega števila oddanih glasov. Pri prejšnjih predsedniških volitvah jih je dobil Debs vsakikrat bližu *3 odstotke od skupnega števila oddanih glasov.

Najvišji odstotek glasov so dobili socialisti l. 1912 (skoraj šest odstotkov).

Nobenkrat v predvojni dobi ni bila socialistična stranka potiščena, kljub temu, da je bila vplivna in mogočna propagandistična organizacija. Od tod njena važnost, kajti meščanske stranke in meščanske politiki so jemali iz njene programa zdaj drobec, potem drugega, tretjega, samo da so maso volilcev držali v območju republikanske in demokratske stranke.

Vsled medvojnega in povojnega navala reakcije na socialistično stranko in njeno časopisje, in zaradi razkolov, je politično toliko oslabela, da so začeli mnogi njeni vodilni člani, njeni na čelu Morris Hillquit, iskati pota v novo politično orientacijo. Oprijeli so se konference za neodvisno delavsko politično akcijo, katero so zgradile bratovščine železničarjev.

V področju in na pobudo te konference se je l. 1924 pričela tudi kampanja za neodvisno predsedniškega kandidata proti republikanskemu in demokratskemu.

Nominacijska konvencija se je vrnila v Chicago, sta bila Morris Hillquit in Eugene V. Debs. Nuni govori so bili sprejeti v viharnih odobravjanjih. Tudi JSZ je bila izredno aktivna v njih. Ampak po volitvah so našli za Thomasa 262,805 glasov, ali 71 stotink odstotka od skupnega števila oddanih glasov. Komunist Foster jih je dobil 48,228, ali 13 stotink odstotka. Torej oba skupaj jih nista dobila niti en odstotek.

"Prosperiteta" je bila tedaj že močno razširjena in republikanska stranka je zatrjevala, da je ne bo nikdar več konec. Socialistična stranka je sklicevala shode, razdajala letake, klicala delavstvu, da se ji naj pridruži, ponujala mu v naročnini več rizike na svoje liste, toda vse brez posebnega uspeha.

Ljudje so delali, razmeroma dobro služili, špekulari in premljevali, kako bi s kakimi novimi sredstvi in načini zboljšali svoj položaj. Kupili so na upanje kar so hoteli. Ni slabo, so rekli delavci, pa so pustili v ne-

kajti če bi bilo, bi ga tako sposobna oratorja, kot ta dva, morda že davno pridobiti.

Tako je končal poskus konference za neodvisno politično akcijo. Zvezcer po tej konvenciji sta se vrtili dve konferenci. Na eni so bili socialisti in na drugi ostali pristaši delavskih političnih akcij. Slednji so ustanovili novo stranko, kateri je načeljeval voditelj unije mašinistov Johnson. Zvezela je nekaj mesecev in zginila s pozornico, ker zanj ni bilo zanimanja.

Dan pozneje so imeli socialisti izredno konvencijo. Med zborovalci je prevladovala parjenost, kajti up, da se iz LaFollettovih kampanji razvije mogočna delavska stranka po vzhodu angleške, je šel po vili. Kaj sedaj?

Delegati socialistične stranke so na svojem zborovanju po tem polom sklenili, da je treba nadaljevati po starem potu. Posamezni člani so skušali načiniti navdušiti za delo in jim vili vero v neizogibnost socializma, kar je precej izdal. Ne pa navduševanje in obljubovanje, da postane socialistična stranka v dogledni dobi spet močna vsaj za propagandistično delo. Starejši člani so se preželi z defizitom. Ameriško ljudstvo ni še zrelo za delavsko politiko — vsake volitve nam to dokazujo. Kljub temu, mi moramo dalje s svojim delom, so odgovarjali drugi.

L. 1928 je socialistična stranka po enem presledku spet posegla v volilni boju s svojim kandidatom. Predsedniško nominacijo je dobil Norman Thomas, ki je bil s tem prvič predstavljeni splošni ameriški javnosti. On in drugi socialisti so se zelo trudili, da dajo socialistični kampanji živahnost in zamah. Tudi JSZ je bila izredno aktivna v njih. Ampak po volitvah so našli za Thomasa 262,805 glasov, ali 71 stotink odstotka od skupnega števila oddanih glasov. Komunist Foster jih je dobil 48,228, ali 13 stotink odstotka. Torej oba skupaj jih nista dobila niti en odstotek.

Vse zavedni delavci bi bili točni, da v prvi vrsti agitirati za naročnike, — potem ko se to zgoditi, z uspešnim rezultatom, bo upravni kabinet delavskih uradnikov, ki je v resnici socialističen list. Do sedaj je veljal "Glas Svobode" kot glasilo slov. socialistov, katerega lastnik je neki g. Martin Konda, ki je na socialistom le tako dolgo dopuščal vanj pisati, dokler mu je neslo. Že nekaj časa sem smo opazili, da so bile uredniki vezane roke in da je stal pod vplivom "Slovenske Narodne".

Vsak zvezelj delavcev je dobro urejena in ima raznovrstno čitovo. Za naročnike stane 60c na leto."

"Naprej" pa je pisal:

"Novi slovenski delavski list v Ameriki. — Do sedaj je veljal v Ameriki Glas Svobode za edini slovenski delavski list s socialističnim programom. Izda pa je sedaj prva zvezelj stranka Proletarec, ki pravi, da Glas Svobode ni delavski socialistični list, ampak glasilo menjavce z denarjem, g. M. Kondata. "Proletarec" ima prav prikupljivo vsebino. Čitatelj ima v njemu vsaj nekaj bolj dočim v "Glasu Svobode" bolj inserati preladujejo. Delavski list pa vendar ni le za inzerate, marveč za pouk in boj!"

O ameriškem slovenskem casničarstvu imamo pripravljeno večje studio, katero začnemo o prilici — ko bo v jistu več prostora — objavljati. Danes pa že nanjo opozarjam.

KONCERT

"SAVE"

v nedeljo 14. aprila

E. ZOLA:

RIM

Podzemni ETBIN KRISTAN

(Nadaljevanje.)

"Moj Bog, oče, kaj pa Vam je? Zákaj se jasne?"

In planil mu je pred noge, ga klečeč prijal za roke in ga gledal strastno, s takim oboževanjem, kakor da mu ponuja vso svojo srčno kri, da bi mu prihranil najmanjšo bolest.

"Oh, smrt uboge žene," je Orlando žalosten odgovoril. "Dejal sem gospodom Fromentu, da sem neutolažen in sem dodal, da moram še razumeti, kaj se je zgodilo. Časopisi govore o nenadni smerti. To je tako izredno!"

Prada je vstal sila bledega obraza. Duhovnik še ni bil govoril. Toda kako strašen je bil na trenutek! Če bi bil odgovoril, če bi bil pri-povedoval!

"Bili ste navzoči, kajneda?" je nadaljeval starec. "Vse ste videli... Povejte mi vendar, kako se je zgodilo."

Prada je pogledal Pierra. Trdo sta se srečala njuna pogleda in se zaboldila drug v druga.

Še enkrat se je odigralo vse med njima. Tu je bila zopet korakajoča usoda, tu je bil Santobono, katerega sta srečala na obnožju frascatskih hribov z njegovo košarico; ponovila se je vožnja po otočni Kampanji, pogovor o strupu, medtem ko se je mala košara peljala na župnikovih koleni in se nalahočila; tu je bila predvsem v samoti dremajoča osterija, mala nenadoma mrtva črna koča z višnjekastim curkom krvi ob kljunu.

Prada je pogledal Pierra. Trdo sta se srečala njuna pogleda in se zaboldila drug v druga.

"Nocoj odpotujem," je ponavljal Pierre; bil je ves izmučen in hotel je končati pogovor. "Prikel sem, da se poslovim... Ali mi nimate ničesar nalagati za Pariz?"

"Ne, ničesar," je odgovoril Orlando.

Ali posred se je domisli.

"Ej, vendarle. Imel bi nalog za Vas. Govoto se spominjate na knjigo mojega starega bojnega tovarisa Teofila Morina, enega izmed Garibaldijevih tisoč — na ročno knjigo o baccalaureatu, ki jo je hotel prevesti in prediti za Italijo. Zelo me to veseli, ker so mi obijubili, da jo sprejmejo v naših šolah; ali pogoj je, da izpremeni nekatere reči... Luigi, daj mi zvezek, ki je tam na polici."

In ko mu je sin podal knjigo, je pokazal Pierru beležke, ki jih je bil napravil s svinčnikom na robu, pa mu je razložil izpreamembre, ki jih pričakujejo od pisatelja glede na splošni načrt dela.

"Bodite torej tako prijazni, pa odnesite Morinu, čigar naslov imate tu na platnicah, sami to knjigo. S tem mi prihranite dolgo pismo, poveste pa mu v desetih minutah več in bolj določeno v popolno, nego bi mogel jaz storiti na desetih straneh. Pa objemite Morina v mojem imenu; recite mu, da ga še vedno ljubim — od vsega srca, kakor nekdaj, ko sem imel še svoje noge in ko sva se oba pretepalna v svinčenem dežju kakor dvoje vragov!"

Nastal je kratek molk — tišina, ginjenja neprostost ločilnega trenotka.

njegovu duši boj, od katerega je odvisna usoda njegovega očeta; zakaj njegov pogled je še bolj prosil, še bolj rotil.

"Najprej so mislili na moteno prebavo", je Pierre nadaljeval. "Ali prihajalo je tako hitro slabše, da so se ustrali in postali po zdravnika."

Oh, grofove oči, grofove oči! Postale so tako obupne, in v njih so se slike tako ginalive, tako težke reči, da je čital duhovnik iz njih vse odločajoče razloge, ki so imele preprečiti njegove besede. Ne, ne, tako ne zadeže nedolžnega starca! Saj ni ničesar obljubil; če bi se vdal zadnjemu izbruhu njenega sovraštva, bi obremenil z zločinom njen spomin. Prada sam je preživel v teh kratkih straha polnih minutah celo življenje takih groznih bolečin, da je bilo vkljub vsemu pravičnosti nekoliko zadoščeno.

"Ko je potem prišel zdravnik, je spoznal, da gre za nalezljivo mrzlico," je zaključil Pierre. "Nobenega dvoma ni... Danes dovolne sem bil na pogrebu; bil je zelo lep in ginaljiv."

Orlando ni več silil vanj; le s kretnjo je označil, da so bile tudi njegove misli vse dovolne pri tem pogrebu. Ko se je potem obrnil in jel spravljati časopise na mizi s svojimi trepetajočimi rokami v red, je Prada še enkrat pogledal Pierru ravno v oči, medtem ko ga je obljubil smrten pot in se je omahujoč opril na stol, da ni padel; ali pogled je bil čudovito blag, poln prekipevajoče hvaležnosti, in izrek je: Hvala Vam!

"Nocoj odpotujem," je ponavljal Pierre; bil je ves izmučen in hotel je končati pogovor. "Prikel sem, da se poslovim... Ali mi nimate ničesar nalagati za Pariz?"

"Ne, ničesar," je odgovoril Orlando.

Ali posred se je domisli.

"Ej, vendarle. Imel bi nalog za Vas. Govoto se spominjate na knjigo mojega starega bojnega tovarisa Teofila Morina, enega izmed Garibaldijevih tisoč — na ročno knjigo o baccalaureatu, ki jo je hotel prevesti in prediti za Italijo. Zelo me to veseli, ker so mi obijubili, da jo sprejmejo v naših šolah; ali pogoj je, da izpremeni nekatere reči... Luigi, daj mi zvezek, ki je tam na polici."

In ko mu je sin podal knjigo, je pokazal Pierru beležke, ki jih je bil napravil s svinčnikom na robu, pa mu je razložil izpreamembre, ki jih pričakujejo od pisatelja glede na splošni načrt dela.

"Bodite torej tako prijazni, pa odnesite Morinu, čigar naslov imate tu na platnicah, sami to knjigo. S tem mi prihranite dolgo pismo, poveste pa mu v desetih minutah več in bolj določeno v popolno, nego bi mogel jaz storiti na desetih straneh. Pa objemite Morina v mojem imenu; recite mu, da ga še vedno ljubim — od vsega srca, kakor nekdaj, ko sem imel še svoje noge in ko sva se oba pretepalna v svinčenem dežju kakor dvoje vragov!"

Nastal je kratek molk — tišina, ginjenja neprostost ločilnega trenotka.

(Dalje prihodnjič.)

njegovu duši boj, od katerega je odvisna usoda njegovega očeta; zakaj njegov pogled je še bolj prosil, še bolj rotil.

"Najprej so mislili na moteno prebavo", je Pierre nadaljeval. "Ali prihajalo je tako hitro slabše, da so se ustrali in postali po zdravnika."

Oh, grofove oči, grofove oči! Postale so tako obupne, in v njih so se slike tako ginalive, tako težke reči, da je čital duhovnik iz njih vse odločajoče razloge, ki so imele preprečiti njegove besede. Ne, ne, tako ne zadeže nedolžnega starca! Saj ni ničesar obljubil; če bi se vdal zadnjemu izbruhu njenega sovraštva, bi obremenil z zločinom njen spomin. Prada sam je preživel v teh kratkih straha polnih minutah celo življenje takih groznih bolečin, da je bilo vkljub vsemu pravičnosti nekoliko zadoščeno.

"Ko je potem prišel zdravnik, je spoznal, da gre za nalezljivo mrzlico," je zaključil Pierre. "Nobenega dvoma ni... Danes dovolne sem bil na pogrebu; bil je zelo lep in ginaljiv."

Orlando ni več silil vanj; le s kretnjo je označil, da so bile tudi njegove misli vse dovolne pri tem pogrebu. Ko se je potem obrnil in jel spravljati časopise na mizi s svojimi trepetajočimi rokami v red, je Prada še enkrat pogledal Pierru ravno v oči, medtem ko ga je obljubil smrten pot in se je omahujoč opril na stol, da ni padel; ali pogled je bil čudovito blag, poln prekipevajoče hvaležnosti, in izrek je: Hvala Vam!

"Nocoj odpotujem," je ponavljal Pierre; bil je ves izmučen in hotel je končati pogovor. "Prikel sem, da se poslovim... Ali mi nimate ničesar nalagati za Pariz?"

"Ne, ničesar," je odgovoril Orlando.

Ali posred se je domisli.

"Ej, vendarle. Imel bi nalog za Vas. Govoto se spominjate na knjigo mojega starega bojnega tovarisa Teofila Morina, enega izmed Garibaldijevih tisoč — na ročno knjigo o baccalaureatu, ki jo je hotel prevesti in prediti za Italijo. Zelo me to veseli, ker so mi obijubili, da jo sprejmejo v naših šolah; ali pogoj je, da izpremeni nekatere reči... Luigi, daj mi zvezek, ki je tam na polici."

In ko mu je sin podal knjigo, je pokazal Pierru beležke, ki jih je bil napravil s svinčnikom na robu, pa mu je razložil izpreamembre, ki jih pričakujejo od pisatelja glede na splošni načrt dela.

"Bodite torej tako prijazni, pa odnesite Morinu, čigar naslov imate tu na platnicah, sami to knjigo. S tem mi prihranite dolgo pismo, poveste pa mu v desetih minutah več in bolj določeno v popolno, nego bi mogel jaz storiti na desetih straneh. Pa objemite Morina v mojem imenu; recite mu, da ga še vedno ljubim — od vsega srca, kakor nekdaj, ko sem imel še svoje noge in ko sva se oba pretepalna v svinčenem dežju kakor dvoje vragov!"

Nastal je kratek molk — tišina, ginjenja neprostost ločilnega trenotka.

(Dalje prihodnjič.)

AGITATORJI NA DELU
Izkaz naročnin, ki so jih poslali agitatorji "Proletarca".

Vse naročnine, ki jih pošiljajo, so stopniki in drugi agitatorji Proletarca, so števe na bazi polletnih naročnin. Namreč agitator, ki pošilje eno celotno, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima.

III. IZKAZ.

Chas. Pogorelec, na agitaciji po zapadu 86½
John Terčelj, na agitaciji v Detroitu 49
Anton Jankovich, Cleveland, O. 25
Anton Zornik, Herminie, Pa. 15½
Frances Zakovic, No. Chicago, Ill. 10
Jakob Rožič, Milwaukee, Wis. 6
James Dekleva, Gowanda, N. Y. 6
John Zornik, Detroit, Mich. 5
Bartol Yerant, W. Aliquippa, Pa. 5
Andrew Vidrich, Johnstown, Pa. 5
Frank Bizjak, Johnstown, III. 4½
Andrew Lekian, San Francisco, Calif. 4
Frank Stih, Sheboygan, Wis. 4
Frank Podboy, Parkhill, Pa. 4
John Rak, Chicago, Ill. 4
Anton Zidanšek, Sharon, Pa. 3½
Joseph Snoy, Bridgeport, O. 3
Mary Smoltz, Chisholm, Minn. 3
John Jereb, Rock Springs, Wyo. 3
Anton Šular, Arma, Kans. 3
John Langerholc, Johnstown, Pa. 3
Peter Bernik, Chicago, Ill. 2
Anton Jeram, Burgettstown, Pa. 2
Mike Krultz, Willard, Wis. 1
John Krebel, Cleveland, O. 1
Joseph Korsch, Detroit, Mich. 1

Skupaj v tem izkazu (4 tedne) 268 polletnih naročnin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 205.

CIVILNA VOJNA NA KUBI

Kuba je domena ameriškega kapitalizma. Tudi ako se ljudstvo osvobi domačega diktatorja — teža ameriškega kapitalizma nad Kubo ostane, dokler bodo Zed. države s svojo armado in mornarico kapitalistična velesila. V prošlih par tednih je bilo na Kubi v bojih med delavci in vladnimi četami veliko ubitih in ranjenih. Na ulicah so vladni vojaki preiskali vsakega, da ugotove, ali ne nosi s sabo revolver ali bomb. Klub tej vladni paznosti je nekaterim revolucionarjem posrečilo pobegniti v aeroplanih v Floridi. Preoblekl in maskirali so se v stare ženske, par izmed njih pa v častnike, ki so te ženice (očvidno svoje "matere") spremiljali na nevarni pot.

Simon Kavčič:

POGLED SKOZI PROŠLOST

(Nadaljevanje.)

Slediče je drugo pismo Aleksandra Tomana, ki mi ga je pisal 1. 1905 in Penne.

Pittsburg, Pa., 27. julija, 1905. — Cenjeni sodrug! Prejel sem Vaš list z dne 23. julija.

Pred tednom sem zopet zapustil Schlandra in njegovega "Del. Prij." Jaz sem bil tam le senca urednika — ker osliček Schlander mi ni dal proste roke.

Ko pa je pri zadnji številki iz morilno dočakal v popolno, nego bi mogel jaz storiti na desetih straneh.

Pa objemite Morina v mojem imenu; recite mu, da ga še vedno ljubim — od vsega srca, kakor nekdaj,

ko sem imel še svoje noge in ko sva se oba pretepalna v svinčenem dežju kakor dvoje vragov!"

Nastal je kratek molk — tišina, ginjenja neprostost ločilnega trenotka.

(Dalje prihodnjič.)

Izenci se morejo v prvi vrsti osnovati v uniji in pri Jugoslovanih se more pri Slovenskih začeti, ker so med njimi najbolj napredni.

Tukaj v Pittsburghu je res žalostno, kar se tice delavske zavestnosti. Se enega Slovenca nisem čul kaj o delavskem vprašanju goroviti. Vse je tudi preprečeno s spionji in ovaduhi.

Jaz stanujem pri nekem Štajercu in sem opazovan, kakor kaki zločinec. Tisti detektiv Bizel ima povsod stacije in privržence. O temu čem pisat, ko bom iz Pittsburgha vrnjen, ne vredno.

Vse je v tem odziv, da je Štajerc vredno.

Jaz sem že prepozna, ker poslali so zopet 7. štev. (Za julij sem jo že v prvi pošiljatlji)

Jaz sem se pred tremi meseci naročil na "Ljub. Zvon". Ker mi ni dolgo prišel, sem pisal v Ljubljano rad, ko sem prišel v Pittsburgh in pozneje, ko ste mi pisali, da Vam ne dohači "Del. Prij." Ravnino tako sem mu dal Solarjev naslov. Z administracijo nisem imel ničopraviti in mi ni nikdar pokazal imenik — menda ni hotel, da vidim, koliko malo plačnikov ima. Ta Schlander hoče samo slepariti; ljudje se pritožujejo, da po njemu poslan denar ne dohača v staro domovino i. t. d.

Zdaj hoče delnice na njegove stare črke izdajati, 5000 po 5 dol.

Vse je vredno 100 dol. kar ima v svoji opravi za stavljene liste.

Sakser, Zotti, Schlander — trojica sleparjev!

Zadnji je bankrot skoz in skoz i le život, kateri njegova žena dela.

Vzel je staro vodo pred letom, katera je imela kakih tisoč dolarjev.

To je že šlo in zdaj sega po novih obupnih sredstvih, da bi se rešil.

Tako — zdaj sem zopet brez dela, pa menda se bo že kaj priprilo tudi zame.

Konda je naročil včeraj nekaj za kolegar.

Imam precej tvarine že izvršene — rad bi pa pisal kaj posebnega o naravoslovstvenih rečeh.

Le to je tako težko, brez vseh knjig, slovarjev i. t. d.

Da, dobro bi bilo, da ostarem s tajnikom unije W. B. Wilsonom v pismeni zvezi, ker enkrat se bo moglo kaj v tem oziru — izdajanje listov v drugih jezikih — ukreneti. Dokler se to ne zgodii, ni misliti, da bi uniye tako vespečne bile, kakor bi mogle. Slovanski element — tako sem pisal v moji ulogi — je najbolj nevaren unijam, on jih podira s svojo vedno novo došlo maso

Protifašistični shod v Chicagu v nedeljo 31. marca ob 2. pop.

V Ashland avditoriju (Ashland Blvd. & Van Buren) v Chicagu se bo vršil v nedeljo 31. marca ob 2. pop. shod protifašizmu vobče in proti Hitlerjevemu teroru. Vrši se pod pokroviteljstvom Čikanske delavske federacije in pa Akecije za

GERHARDT SEGER

osvoboditev evropskega delavstva. Sodeluje tudi socialistična stranka čikaškega okraja.

Eden glavnih govornikov bo Gerhardt Seger, bivši socialistični državni poslanec, katerega so nacisti vrgli v koncentracijsko kemp in mučili. Energični Seger je koval načrte za pobeg in res se mu je posrečilo ujeti. Nato je vodil svoj boj proti hitlerizmu s propagando med delavstvom v Franciji, Angliji, Belgiji in zdaj v Zed. državah.

Sodruž Seger je izborni govornik tudi v angleškem jeziku. Vstopnice na ta zanimiv shod dobite pri P. Berniku in drugih tajnikih klubov JSZ v Chicagu, ter v uradu Proletarca.

Javen shod srbskih delavcev v Chicagu

Chicago. — Klub srbskih na prednih radnika sklicuje javen shod, ki se vrši v soboto 30. marca ob 8. zvečer v Kristofer House, 2607 Greenview Ave.

Govornika bosta George Ma slach in Josip Rainovich iz Pittsburgha, Pa.

Vsi delavci so vabjeni, da se udeleže tega shoda. — Odbor.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Klub št. 11 JSZ je na seji 17. februarja sklenil poslati rezolucijo v Washington v prid brezposelostnega zavarovanja. Naročil je 25 izvodov "Majskega glasa" in izvolil direktorja za United Socialist Drive.

Okrajna organizacija je v procesu reorganiziranja. Seja za april je odložena vseh poslovnic. Prihodnja seja okrajne organizacije bo tretjo nedeljo v maju po seji kluba št. 11. V tem času se bo skušalo ustanoviti klube v par takojšnjih naselbinah in dobiti poslovnično. V odboru za izvršitev tega dela sta izvoljena sodruga Hause in Fetters.

Ker na klub zaradi oddane dvorane ne more imeti pravljanske slavnosti v nji, se bo vrnil sestanek članstva in sestanek na prostoru, ki ga določi prihodnja klubova seja.

V soboto 11. maja — vprizori naš klub v društveni dvorani v Boydsville dve šalogni: v slovenščini "Luka in Jaka", in v angleškem jeziku "Hans von Smash". Zadnjie smo imeli samo resne delavske igre, v soboto 11. maja pa bo imelo občinstvo priliko, da se pošteno nasemeje. Igrala bo pristna slovenska godba, da dobe enkrat tudi starejši priliko zavrteti se po zvokih njim priljubljenih melodij.

Tukojšnja postojanka zadruge je imela drugi eden v marcu kampanjo za nove člane. Uspeh je bil povoljen. Pristopilo je 16 članov, med njimi 14 Slovencev.

Dne 14. marca je imela zadruga sejo, na kateri je bil izvoljen odbor za to postojanko. Mandat predsednika v tem odboru je dobil podpisani, tajnik pa je čeh Fr. Mazek. Seje skozi prihodnjih pet mesecov bodo vsak tretji četrtek v češki dvorani in potem skozi šest mesecov na isti datum ob 7. zvečer v društveni dvorani na Boydsville.

Tretjo nedeljo v aprilu popoldne sklicuje zadružna shod na Blaine. Govornik bo vsem znani čeh Frank Ledvinka, ki bo govoril o pomenu zadružnosti za delavstvo. Po shodu bo prost prigrizek in seveda tudi nekaj za gasenje žeje, istotako priznanje.

Glavni stan zadruge v Dillonvale je dal celo stran oglasa v "Majski glas". Ker je dosti članov zadruge v Piney Forku

in Ramseyu naročnikov Proletarca, jih priporočam, da naj pomagajo razširiti "Majski glas", da bodo ljudje videli, kako delavska zadružna oglaša v delavskem listu.

Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice je vzela četrto strani za svoj oglas v "Majskem glasu". Vsoto zanj prispevajo klubi in društva. V oglasu bodo imena in naslovni tajnikov.

Citatelji in sodrugi, potrudimo se, da se v teh krajih razpeča čimveč izvodov te jubilejne izdaje "Majskega glasa".

Napredek kluba št. 11 je še nekam zadovoljiv, vendar pa pogrešamo večje udeležbe na sejah. Klub ima člane, ki ne izostanejo z nobene seje, in ima take, ki niso skoro nikdar navzoči. Apeliram na članstvo, da se jih udeležuje v večjem stenilu. Videli boste, koliko večje storjenega, če pričnete vse sodelovati. Napredovanje kluba bo potem zasigurano.

Konvencija ohijske socialistične stranke se vrši 6.7. aprila v Massillon v dvorani unije jeklarskih delavcev. Večer pred konvencijo se vrši javen shod, na katerem bosta poleg drugih govorila Roy Burt iz Illinoisa in Leo Krzycki, predsednik soci. stranke in podpredsednik unije krojaških delavcev.

Eksekutiva ohijske socialistične stranke vabi vse klube, da gotovo pošljajo delegate. Na shod so vabljeni vsi posebno iz bližnjih krajev, kot so Akron, Kenmore, Girard, Barberon, Warren, Canton itd. Prisotujte tudi konvenciji, ki bo izredno važna.

Dne 17. in 18. marca so časopisi prinesli na prvi straneh senzacionalno poročilo, da je zvezna vlada vzelia iz področja ohijskega governerja Daveya uprave relifa, katero je nato prevzel federalni relifni urad pod vodstvom administratorja Hopkinsa. Governer Davey in demokratska stranka v Ohiju je obtožena, da je kolektala denar od firem, katere prodajajo potrebščine za relif. S tem denarjem so plačali deficit Daveyeve kampanje in pa stroške za njegovo ustoličenje. Governer Davey je po odstavljenju uprave relifa začel razgrajati proti Hopkinsu in izposloval proti njemu zaporno povelje, ako pride v Ohio. Nekateri poslanci groze z odpoklicom, ako se izkaže, da so Hopkins-

STRAH V EVROPI PRED NOVO VOJNO NARASČA

Od kar je Hitler prisel odprt na dan z izjavo, da Nemčija oborožuje, je postala evropska javnost še bolj nervozna. V Parizu zatrjujejo, da je Hitlerjev "trejš" že zdaj veliko bolj pripravljen na vojno kot na Francijo ali katerakoli druga velika država v Evropi.

Nacija se zelo raduje vsled tega strahu. Med tem se kujejo proti Nemčiji nove zvezne, posebno med Francijo in Sovjetsko Unijo, kar bo prejkonane prekrizalo Adolfove osvojevalne namene.

Z obiska v Chicagu. — Vabilo v La Salle

La Salle, III. — V nedeljo 10. marca zjutraj je bilo vreme deževno in kazalo je, da ostane ves dan čemerikavo. Nisem se

mogel odločiti, da-l naj grevne v Chicago na slavje 30-letnica Proletarca ali ne. Iz objavljene sporedje je bilo razvidno, da je bogato izbran in da bo nudil ljudem obilo užitka. Z ženo sva se odločila, da odpoveduje, neglede na vreme, ker bi bilo škoda zamuditi to impozantno prireditev.

Ko sva dosegla v Chicago, se je nebo zjasnilo. Razveselila sva se, ko sva videla, da je tudi narava naklonjena tej delavskemu proslavi.

Pri nas je navada, da se prireditve prične ob 2. popoldne.

V Chicagu je v tem oziru razlika, najbrž zato, ker so Slovenci nastanjeni po vsem mestu. Oglasišči so, da se prične spored ob 3., toda ob tej uri je bila dvorana še skoro prazna. Kmalu pa so pričeli prihajati trumponi in v kratkem je bila nabit polož.

Program je bil v resnicu vse skozi bogat, kakor smo pričakovali. Vse točke so bile stodostotno predvajane. Tako finega, izborna predvajanja sporeda, že dolgo nisem videl. Trajal je skoraj tri ure, toda bil sem tako zamaknjen vanj, da se mi je zdelo kot da trača le 15 minut.

Po končanem programu se je razvila plesna in prosta zabava v zgornji in spodnji dvorani, kjer sem se sestal z nekdanjimi znanci in prijatelji, s katerimi sem se najprvo seznamil v Minnesoti, z drugimi v južnem Illinoisu, in z ostalimi v La Sallu, od kjer so se izselili v Chicago. Zelo sem bil vesel teh srečanj, ker jih nisem privičal. Vsi so mi obljubili, da pridejo v La Salle na našo majsko prireditve, ki se bo vršila v nedeljo 5. maja ob 2. popoldne. In v La Sallu pomeni ob 2. res "točno ob 2."

Tega dne vprizori v tukajšnjem Slovenskem domu dramski odsek kluba št. 1 drama "Rdeče rože"; to je ena najmočnejših socialističnih iger, kar jih je bilo napisanih v prošlih nekaj letih. Povsod, kjer je bila vprizorjena, je napravila mogočen vtis. Pevski zbor "Sava" iz Chicaga pa bo predvajal koncertni del sporeda. Nekateri so pravili, da so drama "Rdeče rože" že videli v Chicagu.

Ugajala jim je toliko, da jo pridejo pogledati tudi v La Salle.

Tudi v naši naselbini in v okolici je veliko zanimačja za to prireditve, oziroma za drama "Rdeče rože". Razpečavanje vstopnic v predprodaji gre vsled tega dobro izpod rok.

Ne pozabimo tudi na prireditve pevskega društva "Soča", katera se vrši na velikonočno nedeljo 21. aprila ob 2. pop. Naša mladina bo tega dne predvajala svoj prvi koncert in vprizorila igro. Pričakuje se obilne udeležbe.

Frank Martinjak.

Ali bomo lahko poslali "Majski Glas" tudi v staro kraj?

Mnogi naročniki pražujejo, ako bomo lahko poslali "Majski Glas" tudi v staro kraj. Od tam pa nas prosijo, da naj posljemo to revijo knjižnicam, listom in posameznikom.

"Proletarac" je v starem krajju še zabranjen, kakor je bil, četudi ni bil nikdar proti edinstvu Jugoslovov in se je vsikdar potegoval za skupno državo vseh južnih Slovanov v interesu miru, kulture in v interesu socialne pravičnosti.

Nasprotival in nasprotnuje pa sistem izkoričanja, fašizmu in diktaturam, kakršna je nastala pred nekaj leti v Jugoslaviji.

Vsa naročila za pošiljanje letošnje izdaje "Majskega Glasa" v Jugoslavijo bomo izvršili, ne vemo pa, če bo cenzura tam dostavitev naslovljencem dovolila.

Naročnina za "Majski Glas" v staro kraj stane 40 centov.

Opereta na Savinem koncertu

Chicago. — "Kaj bo ti kmel zabit," je znan "kompliment" ne samo med nami Slovenci, ampak tudi med drugimi "civiliziranimi" narodi. In mnenje o "škrigarjih" in škrigarji med kmeti in drugimi bolj preprestimi ljudmi tudi reflekira prepad, ki zija med mestom in deželo.

O tem kulturnem prepadu med kmetom in meščanom se suče naša opereta ali spevovska igra "Kmeta ali gospoda", ki bo uprizorjena na Savinem koncertu v nedeljo popoldne 14. aprila v dvorani SNPJ. Krešeta se dva tipa, tipično škrigarji, ki ni na njem nič naravnega razen zafrkanje nosa, in tipično kmeki. Med obema je stena predskodkov, ki se opravljajo v okosteni tradiciji. Zaključek je ta, ko imata kmet in meščan prililk spoznati drug drugega, se ta stena predskodkov poruši. In to ne brez zanimivih incidentov, ki se izražajo v dialogu in petju.

Kot je bilo že zadnjih omenjeno, bodo prvi del tvorile zborove skladbe, dueti in solospesi. Pa o vsem skupaj več prihodnjih. Za enkrat vas urigamo, da si nabavite vstopnice v predprodaji, sigurno pa rezervirajte drugo nedeljo popoldan v aprilu za Savin koncert, kjer se boste sestali tudi z mnogimi prijatelji.

Pub. odbor.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00.

Ustanavljajte nova društva. Deset članov (ic) je treba za novo društvo. Naslov za list je za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS:

**At 3724 W. 26th Street
1:30-3:30; 6:30-8:30 Daily
Tel. Crawford 2212**

**At 1858 W. Cermak Rd.
4:30-6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 9695**

**Wednesday and Sunday by
appointments only**

**Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call
Austin 5700**

**ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO**

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

SHODI V ZAPADNI PENNSYLVANIJI

ki jih sklicuje Konferenca klubov J. S. Z. in društev Prosvetne matice

MOON RUN, v četrtek 28. marca

LIBRARY, v petek 29. marca

BRIDGEVILLE, v soboto 30. marca

CANONSBURG, v nedeljo 31. marca

WILLOCK, v pondeljek 1. aprila

Kampanja Konference JSZ in Prosvetne matice v zapadni Pennsylvaniji je pričela z zborovanjem zastopnikov iz vseh naselbin, ki se je vršila v nedeljo 24. marca na Imperialu.

Glavni govornik na teh shodih pod pokroviteljstvom konferenčne organizacije klubov JSZ in društev Prosvetne matice je

JOŠKO OVEN.

Klubi in društva, agitirajte, da bo udeležba na shodih v vseh teh naselbinah čimvečja.

Sodelujte v agitaciji za širjenje Proletarca! Nabirajte naročnike in oglase naši pravomajski reviji "Majski glas", ki bo ob enem posvečena 30-letnici Proletarca

Charles Pogorelec:

Z AGITACIJE PO ZAPADU

(Nadaljevanje.)

V San Franciscu so svoječano imeli tudi socialistični klub, ki pa je razpadel poraši pogonov v vojem času. K temu je pomagala tudi cerkev. Pravili so mi, kako je duhovnik navorjal ženske, da ni treba pripraviti možem večerje, dokler ne puste socialističnega kluba itd. Sel je celo sam po hišah s svojo agitacijo proti klubu. V mnogih slučajih je uspel v svojem namenu, a ne povsod.

Ko je neko prišel k neki zavdi delavski ženi, mu je zalučila v obraz, da bi bila rajši s socialisti v peku kot s farji v nebesih. Toda tako pogumni delavskih žen je tam malo. Pravili so mi dalje, da se župnik ne zanima za politiko. Čemu neki, saj nima v naselbini nobene resne opozicije. Kakor hitro bi se pa začelo delavstvo zanimati še za kaj drugega in organizirati socialistične aktivnosti ter širiti soc. časopise, bi se kaj hitro tudi na začel zanimati za politiko. Dokazi za to so drugi kraji in dokaz je bila zadnja volinška kampanja, pri kateri se je tudi župnik "zanimal" za politiko.

Rojaki na "hribu" v San Franciscu imajo priljubno lepotom, majhen sicer, ampak zalo odgovarja potrebam naselbine. Računajo tudi s povečanjem doma, ki bi jim služil za večje pribede. Ali dom, se mi zdri, nima pomena, pa naj bo v tej ali drugih naselbinah, ako ne služi delavski izobrazbi, delavskemu kulturnemu in političnemu udejstvovanju. Tudi v San Franciscu je nekaj rojakov, ki bi lahko ustanovili socialistični klub. Treba bi bilo le resne volje in pa pravega pojmovanja o namenu socialistične organizacije in pa agilnih ljudi, ki se ne bi strašili začetnih poteškoč.

Poleg vseh drugih poteškoč pomagajo širiti konfuzijo raznovi "odrešeniki". Sinclair s svojim Epic planom, Townsend s svojim starostnim zavarovanjem, ki je v kapitalističnem sistemu neizvedljiv, Utopian Society, Inc., ki bo rešil delavstvo z molitvijo, da omeha srca kapitalistov, ako druge ne bo šlo. Vsa tak se je izrazil eden njihovih govornikov v Los Angelesu na javnem shodu, katerega je baje poslušalo 10,000 ljudi. Z vsem takim in podobnim blufom ti reformatorji in raketirji zavajajo ljudi, in delavska masa na vse to naseda!

Obiskal sem tudi nekaj rojakov v Richmondu in Oaklandu, predvsem Antonom Tomšičem, ki je pravi veseljak in zaveden delavec. Pomagal mi je pri agitaciji in oblikoval, da prevzame tudi zastopništvo Proletarca in do agitiral zanj kjer mu bo namesla prilika. On je bil svoječno aktiven v našem gibanju v Kansusu. Je še veliko drugih naselbin v Californiji, ki sem jih nameraval obiskati, ali radi kratko odmerjenega časa, mitega ni bilo mogoče storiti. Tone Tomšič mi je obljubil, da enkrat obišče naselbino Grass Valley, kjer bo skušal dobiti nekaj narodenikov Proletarca. Upam, da bo storil ob prilikah, ker je pol humorja in na harmoniko igra, da ga je veselje poslušati. Igral je tudi že na lokalni radio postaji, dokler niso rekli: dolar na minuto! Temu se je pa naš Tone uprl, kajti zabavati ljudi, zraven pa se plačati po vrhu, to pa spet ne gre.

Rojaki v Oregon City so upošljeni večinoma v papirnicah, ki sta tukaj dve. Delajo po šest ur na dan, in tudi manj. Plača je slaba, delo naporno in nezdravo, posebno v oddelkih, kjer rabijo v procesu izdelava-

CENE ZA "MAJSKI GLAS"

Cene za letosnjii "Majski glas", ki izide sredi aprila, so sledete:

Posamezen izvod	\$ .30	35 izvodov	\$ 8.75
10 izvodov	2.75	50 izvodov	12.00
15 izvodov	4.00	100 izvodov	22.00
25 izvodov	6.50	250 izvodov	50.00

Vsa naročila posiljite ko hitro mogoče, vsekakor najpozneje do 15. aprila, na sledeteči naslov: PROLETAREC, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

(Nadaljevanje.)

V Richmondu smo se s Tomšičem, Slahyjem in Lekšanom udeležili tudi seje društva S. N. P. J., kjer sem imel priliko spregovoriti par besedi. Tam so v večini Hrvati. Posebno eden jih dela precej preglavice radi podpore do katere baje ni upravičen. Dobil je bo, je rekel, ako druge ne, pa potom "civilnog suda". Videti je precej navihen, in kot izgleda, bo imeli še precej sitnosti z njim. Tam sem se sestal tudi z Antonom Shukletom, delegatom na zadnji konvenciji SNPJ in njegovo prijazno družino. Ker naših rojakov tu ni, tudi na agitacijo ni bilo misliti, pa sem jo pobral proti San Franciscu. Sploh pa, ako bi hotel svojo agitacijo v Californiji do cela opraviti bi včelo najmanj sedi. Ker tega časa ni bilo, sem jo naslednji dan mahnil proti Oregon Cityju, Ore.

Tam sem se ustavil pri gostoljubni Omanovi družini, kjer sem imel tudi svoj "kvartir". Oregon City je prijazna slovenska naselbina. Pri agitaciji mi je pomagal največ Frank Strovačnik, ki me je vodil po naselbini, v kateri je le par slovenskih družin. Poradi tega ni bilo potrebe ostati tu dle časa, pa sem naslednje jutro odpotovil proti Seattlu in drugim naselbinam v državi Washington. Kako sem tukaj opravil, poročam pozneje. Naj se omenim prijaznost Strovačnikov, kateri so se naročili tudi na list.

"Preganjanje", ki je bilo slepomišenje od vsega početka

Denar, potrošen v "prosekutranju" Insullova, korišči le advokatom

Zvezna vlada je potrošila nad pol milijona dolarjev na mestu, kar je pričala udeležba v sprevozu. V bolnici je bil teden dni. Tu zapušča brata in sestro več vnukov in nečakinj. Predno je šel v bolnišnico, sta se pogovarjala s Strovačnikom o mojem prihodu in dejal, da mi bo pomagal pri agitaciji. Smrt mu je prekrizala račune. Naj mu bo časten spomin. Rekli so, da bō pogreb civilen, toda obrede je opravil v kapeli in na grobu duhovnik presbiterijec, kar v načelnem smislu ne dela razlike, pa naj bo duhovnik tak ali tak. Gotov sem, da bi si ga pokojnik ne želel, kajti je svobodomiselnega prepričanja. Zdi se mi, da ni bila to želja tudi sorodnikov, pač pa je to stvar uredil bržkone pogrebnik sam, kar se večkrat pripeti, ako ni ljudi, ki bi mu pojasnili, da hočejo civilen pogreb.

Pri grobu sem pričakoval, da se poslove od pokojnika društveni zastopniki, kajti bil je član SNPJ in SSPZ, kar se pa ni zgordilo, dasi imajo pogrebne opravilnike od obeh organizacij. Na tozadnje vprašanje nisem bil zadovoljivega odgovora. Pravili so mi, da jim je na prejšnjih pogrebih katoliški duhovnik prepovedal čitatí društvene obrede. Kje si neki jemlje to pravico? Sicer pa ako je že cerkveni pogreb, naj o pravji svoje ceremonije, društvo pa bi moral vztrajati, da opravi svoje. To je vse kar je, kajti noben pop nima pravice diktirati našim društvom! To ni kritika - prizadevam - držankom društev, pač pa prijazna sugestija.

Rojaki v Oregon City so upošljeni večinoma v papirnicah, ki sta tukaj dve. Delajo po šest ur na dan, in tudi manj. Plača je slaba, delo naporno in nezdravo, posebno v oddelkih, kjer rabijo v procesu izdelava-

SAMUEL INSULL JR.

viadni obtožbi oproščen, po tem v drugi in tretji, enako njegov brat.

Ali se čitali že spominjava, ko je "Proletar" takoj po pobegu Insullova zatrjeval, da se jim na ameriških sodiščih ne dogodi nič hudega, kajti gre se za stotine milijonov, ne pa za kak dvajsetak?

Na sliki je mladi Insull, ki je pred letom dni reporterjem pokazal zjala, ko ga so vprašali, kajti misli, da bo njegov oče obsojen v zapor.

Shod v Clevelandu proti vojni in fašizmu

Cleveland, O. — V dvorani Komenski na 131. cesti se bo vršil v petek 12. aprila shod proti fašizmu in vojni. Sklicujejo ga soc. stranka in druge organizacije, ki so zainteresirane v mir.

Akcija za promajsko pravljivo slovo je tudi v teku. Kot izgleda, bo ena najboljših po vojni. V pripravah delujejo s socialistično stranko tudi razne unije.

J. Krelbel.

Ali ste si "Majski glas" za 1. 1935 že naročili?

O govoru sodružice Tony Sender

Cleveland, O. — V petek 15. marca smo čuli kar dva govornika, ki sta ubežnika iz Hitlerjeve Nemčije. Prva je bila sodružica Tony Sender, drugi pa Gerhard Seger. Oba sta bila pred fašizmom člana nemškega državnega zbora. Seger je bil zaprt v koncentracijskem taboru, toda ne 100%, ker je še precej takih, ki ne vidijo potrebe delavskih organizacij, zato je tudi delo težko in plačevalne. Nekaj rojakov je upošljeno tudi v tovarni, v kateri je bilo izdelavo blago za oblike v tudi oblike. Tudi tisti niso zastonj organizirani, da bi mogli biti unija efektivna.

Vsem, ki so mi šli na roko pri agitaciji, posebno pa Franku Strovačniku, moje priznanje in zahvala, istotko družini Oman. Sploh pa, ako bi hotel svojo agitacijo v Californiji do celo opraviti bi včelo najmanj sedi.

Ker tega časa ni bilo,

sem dobil potrebne informacije o naselbini, v kateri je le par slovenskih družin. Poradi tega ni bilo potrebe ostati tu dle časa, pa sem naslednje jutro odpotovil proti Seattlu in drugim naselbinam v državi Washington. Kako sem tukaj opravil, poročam pozneje. Naj se omenim prijaznost Strovačnikov, kateri so se naročili tudi na list.

Dne 11.-12. maja bo v Decaturju konvencija ilinoške socialistične stranke. Naš klub izvoli delegate zanj na prihodnji seji.

Za klubova zastopnika na konferenci, ki ima v področju pripravljanje za prvomajsko pravljivo slovo in predloga za državno policijo, "salex" predloga in predloga suhačev, da se prepove sedanje "tri-dva" pivo.

Nekoliko naprednejši elementi si je prizadeval dobiti oporoči federalni amendment, ki prepoveduje otroško delo v industriji, toda predloga je bila porazena. Pri tem so se čuli zelo "duhoviti" argumenti, češ, da bi potem 17-letni farmarski fant rebeliral in ne hotel krmiti živino, hči pa ne bi hotela pomaviti posode in pometati, dokler ne bi bila 18 let stara.

Zanimiva je bila debata glede prepovedi opojne pičače. Suhači so napeli vse sile, da se prepove še to "nedolžno" pivo. V nižji zbornici so zmagali z veliko večino, toda senat je pa predloga menomoma zavlačeval in jo potem amendiral v toliko, da bi bilo dovoljeno posevati opojne pičače, ne pa jih izdelovati ali prodajati. Ampak suhačem je bilo tudi to preveč in tako ni bilo zaključeno ničesar. Tudi tisti, ki so prizakovani starostno pokojnino in druge take socialne reforme, so potegnjeni za nos. Sprejeti nič nekega. Pričakujem se izredno zasedanje se, to pa pomlad, največ zaradi opojnih pičač in pa starostne pokojnine.

Alice Artach je poročala o deju angleškega odseka.

S Peter Bernik je podal na seji 22. marca izjavu, da resignira kot tajnik, in za vzrok je navedel govorice, kakršne vidojo v sumnjenje, in pa ponemanjanje kooperacije. Tako je na valovih maščevanja in šovinističnega navdušenja prišel na krmilo fašizmu. Izvoljen je bil odbor, ki bo o upravičenosti ali neupravičenosti Bernikovih izvajanj, ali pa kritik proti njemu, poročal na prihodnji seji. V tem odboru so Frank Alesh, Anton Garden in Angela Zaitz.

Alice Artach je poročala o deju angleškega odseka.

S. Peter Bernik je podal na seji 22. marca izjavu, da resignira kot tajnik, in za vzrok je navedel govorice, kakršne vidojo v sumnjenje, in pa ponemanjanje kooperacije. Tako je na valovih maščevanja in šovinističnega navdušenja prišel na krmilo fašizmu. Izvoljen je bil odbor, ki bo o upravičenosti ali neupravičenosti Bernikovih izvajanj, ali pa kritik proti njemu, poročal na prihodnji seji.

Odbor "Save" je poročal o pripravah za njen koncert, ki bo 14. aprila, in apeliral na člane in članice za razpečavanje vstopnic.

Klub št. 1 je poslal na meročajna mesta izjavu v prilog Lundeneove predloga.

Bilo je naznanjeno v prejšnjem Proletarcu, da bo na seji 22. marca s. Fr. Zaitz predstavljal o frakcijah v soc. stranki, kako so nastale in kam vodijo. Zaradi obilice drugih poslov je bila razprava na teji se, o tem predmetu zelo kratka. S. Zaitz poda svoj referat na prihodnji seji. — P. O.

Avdijenci je pojasnila, da ne prihaja v javnost niti polovice terorističnih dejanj, ki se dogajajo v Nemčiji. Zaradi stroge cenzure in vladne kontrole se nikoli ne izve, koliko je pomorjenih v jetniških taborih, koliko poškodovanih in kaj so druge brutalnosti, ki jih počenjajo današnji oblastniki nad ljudmi, ki so nečejo ponizati v priljubljenem.

Miss Sander je majhna, vitka ženska z rjavimi očmi. Angleščino dobro obvlada, toda izgovarja jo z nemškim akcentom. Skoda le, da so prireditelji shod najeli nizko dvoranovo v Metal Trades Bldg., v kateri je akustika slaba in se govornice ni silalo povsod tako dobro, kot so bili jo v primerjavi dvoranami. Na shodu je bilo kakih 700 ljudi, večinoma socialisti in pa Nemci, ki so prišli, da čujejo njeno mnenje.

Avdijenci je pojasnila, da ne prihaja v javnost niti polovice terorističnih dejanj, ki se dogajajo v Nemčiji. Zaradi stroge cenzure in vladne kontrole se nikoli ne izve, koliko je pomorjenih v jetniških taborih, koliko poškodovanih in kaj so druge brutalnosti, ki jih počenjajo današnji oblastniki nad ljudmi, ki so nečejo ponizati v priljubljenem.

Ona je mnenja, da ako bi Nemci danes dobili priliko svobodno glasovati, bi der führer izginil in z njim vse vladna nacija bandja. Ker te svobode nimajo, se pripravljajo in organizirajo v podzemskih skriptih za boj, ki gotovo pride.

Po tej njeni ugotovitvi se je oglasil nekdo — očividno komunist — in jo vprašal, kdo vodi socialiste v Nemčiji na teh podzemskih sebastkah.

Predsednik shoda s. Dabringhaus mu je pojasnil, da na takih vprašanjih ni mogoče odgovarjati, ker vendar nočemo izpostavljati nikogar v Nemčiji perspektivam za njegovo ali njeno socialistično delo.

Iz Collinwooda sva bila na tem shodu kar dva, s St. Clairja pa okrog dvajset sodrugov. Ampak bilo je vredno iti.

— Frank Barbic.

Akcija za promajsko pravljivo slovo je tudi v teku. Kot izgleda, bo ena najboljših po vojni. V pripravah delujejo s socialistično stranko tudi razne unije.

J. Krelbel.

Socialisti, ki govore, kar uga-ja nasprotnikom, so kvarni svoji stranki.

KLUB ŠT. 1 JSZ

Chicago, — Klub št. 1 je na petek 15. marca ob 250 iztisov "Majskoga glasa". Razpečavanje bo v področju odbora za literaturo, ki ga ima angleški odsek klub. Dalje je klub sklenil dati v to revijo tudi oglas.

* * * Anton Garden je v klubu prevezel mandat direktorja v kampanji za zbiranje prispevkov v vzdrževalni fond socialistične stranke. Klubova kvota je \$125.

Mary Jugt je poročala, da je klubov odbor sklenil pridružiti izgubilo pod Hitlerjem vse razun možgane. Kultura, posebno delavška, je zatrta. Vse svobodne organizacije so razbite in nato je bil naval podjavljenje vprizorjen tudi na cerkev in na vero, zato se mo-

NO. 1437.

Published Weekly at 3639 W. 26th St.

CHICAGO, ILL., March 27, 1935.

VOL. XXX.

THE CONFUSED 'ECONOMISTS' WILL NOT DESTROY CAPITALISM

By Norman Thomas

There is one lesson that the Huey Long and Father Coughlin speeches cry out in trumpet tones loud enough to awaken the deepest Socialist and labor man. It is this: we have not educated the American masses to think of themselves as workers or to organize as workers, and therefore Long and Coughlin appeal to them not as exploited workers against an owning class but as little owners against big. This is precisely what Mussolini and Hitler did—until they got power, when concentration of wealth went on as usual.

Observe these facts:

Father Coughlin employs non-union labor in his church. Huey Long with all his talking hasn't yet come out for effective labor organization. He referred in his recent radio speech to a Negro worker as a "nigger". Heywood Broun reports that Long told him that the colored man "would get the minimum."

And that's not all—Huey, who already partly owns Arkansas politically, hasn't done one thing to help the white and colored workers of the Southern Tenant Farmer's Union to organize, to stop evictions, or to vindicate the rights of share croppers and agricultural workers to shelter and food or to elementary justice. This is the acid test which shows his essential insincerity.

If Huey Long can get away with his type of organization of discontent we shall not only have Fascism—with Huey as dictator if he's strong enough—but poverty. Huey's share-the-wealth plan will produce poverty.

That sounds odd, some of you may say. Doesn't he tell us how many billion he will di-

vide up? Yes, but here are the catches in his plan:

What we have to live on is income, not capital. Huey hopelessly confuses the two. You can have land appraised at \$5,000 or an alleged \$5,000 in stocks and bonds, and go cold and hungry. You and I want income, income, annually.

We ought to have an average for each American family now, with our present power and machinery, the equivalent of from \$4,000 to \$5,000 in income. We will not and cannot get it under capitalism. Capitalism doesn't produce enough. In its best year, 1929, it only produced 83 billion dollars income. We then had about 50 million workers gainfully employed; that figures out at about \$1,650 a year apiece and remember: out of that had to come immense reductions for taxes, depreciation, etc. (and all the exactions of the big shots).

And that isn't all. If Huey he TAKES.

He must be terribly ill if that is all

Long takes property of millionaires with more than 5 million dollars and splits it up on homesteads and college education he'll destroy capital by using it in non-productive ways or as income. Of course Huey will never do this, any more than Hitler kept his promise to destroy "interest slavery" and big department stores.

And even that isn't all that must be said. Capitalism works for profit. Huey claims he wants to keep capitalism and the profit motive. His crude plan for sharing wealth will shock the profit system cockeyed without giving us planned production for use, not profit.

IS THAT ALL?

John D. Rockefeller, Sr., whose activities have been reduced to taking sun baths, is now a hermit, says a news item.

He must be terribly ill if that is all

out to us and we exclaim wide-eyed, to one another, Clara, Lou, and Em style, "Why! Do you suppose there is r-r-really something wrong with it?" The only thing wrong with it is that for all practical purposes the profit system is deader than Moses!

And despite the facts briefly touched upon in this paper we observe the president and his entire party all down in the morgue working like supermen, and vainly of course, trying to breathe the breath of life into the rapidly stiffening form upon the slab—vainly attempting to make the profit system function as of yore.

—Action.

They're Organized

Sam, the colored driver of a mule team, saw a little lizard crawling up a tree. He flourished his long whip and very deftly snapped off the lizard's head. Farther along the road, with skillful precision he picked up a horse fly off the fence with the same weapon.

A white passenger in the coach finally said: "Sam, tsk, a crack at that hornet's nest there."

Sam grinned and shook his woolly head. "No, suh, no, suh, boss them fellows is organized."

AFTER TWO YEARS OF THE NEW DEAL

About 11 million still unemployed. Food prices soar, but the farmers are still poverty-stricken, especially in certain lines.

The relief situation becomes more acute. Funds growing short. Congress and the president at loggerheads.

The president's so-called security program is really an insecurity program. It languishes. Congress will give us nothing better and may give us something worse.

Repressive laws, repressive deeds and repressive propaganda multiply.

Between 1926 and December 1934, according to the national industrial recovery research division, production went down 33 1/4 per cent, income went down 40 per cent, total wages went down 60 per cent. But dividends are up—way up.

However, don't blame the new deal—blame capitalism.

Don't try a patent medicine like the new deal or a dying capitalism—change the system—bring in the co-operative commonwealth.

That ought to be enough to jar

T. M. L.

THE PRESIDENT'S PAL

even the most conservative unionist into action.

Labor can trust only its own strength.

Reading Labor Advocate.

months ago when we were saying that President Roosevelt was no friend of labor, but was quite friendly with big business, lots of people got mad at us.

They told us we were either crazy or blind, maybe both. Roosevelt was a great friend of labor we were assured.

But we didn't back down in our statement. And each week brings new proof we were right.

When the president was considering renewing the automobile code he did not consult a single American Federation of Labor spokesman.

Instead he was in consultation with Walter P. Chrysler and Alfred P. Sloan of General Motors. They wanted the code renewed.

Only two of the five members of the National Industrial Recovery Board wanted the code renewed. They were the tobacco king, S. Clay Williams of Reynolds' Tobacco Co., whose labor conditions are a stench in the nostril of every militant unionist, and A. D. Whiteside of Dun and Bradstreet, another outspoken employer representative.

In public statements the American Federation of Labor has made it clear they did not want the code renewed and particularly did not want the automobile labor board continued in existence.

But the code was renewed. And so was the board.

That ought to be enough to jar

the situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot. Just restrict purchases and sales. Can big business be made to do that?

The situation in Europe brought about by Hitler's defiance of the big powers will end with grave consequences before long. When nations rear to the teeth what else can it mean but war? When nations begin laying in a supply of foodstuffs and necessities what else can it mean but preparing for war? Who is so blind and stupid as to deny that? Who is so profligate as to say that all of this is done for the preservation of peace? And the world believes a Hitler who lies and robs people but is not punished for his crime? And the people can't do nothing about showing themselves into a conflict that may wipe out modern civilization? Why can Hitler go against every truth, against every contract, against every honorable word? And why can't they stop him? Are the other powers afraid of him? They must be or is it that they are no better? But they could stop Hitler merely by refusing to buy from or sell to Germany. Yes, they could tie Hitler up in a knot.